کنار گذاشتن و نسخ برخی قراءات به اجماع امت و مخالفت ابن شنبوذ

علی ای حال چنین فضایی بود که عثمان آمده تا جلوی قرائات را بگیرد؛ و بالاجماع هم هست. از جاهای خیلی جالب الابانة همین است. در فدکیه هم برای آن صفحه‌ای آورده‌ام. مکی بن ابیطالب، در الابانة می‌گوید: اختلاف شده در اینکه آیا نسخ کتاب می‌تواند به اجماع امت صورت بگیرد یا نه؟ خیلی عجیب است. اینها در کتاب‌های اصیلشان است. بعد می‌گوید عده‌ای گفته‌اند می‌شود. چرا؟ چون عثمان توحید مصاحف کرد. قرائاتی را که مسلماً قبل از او در بلاد مسلمین ثابت بود، را آتش زد و یک قرائت را به آنجا فرستاد و گفت باید این را بخوانید. خُب بقیه آنها چه شد؟ با اینکه ثابت بود نسخ شد. نسخ به چه چیزی؟ به اجماع امت. همه صحابه هم می‌گویند همراهی کردند. هیچ کسی حرفی نزد و تمام شد. بعد می‌گوید عده‌ای مخالف دارد. همه را به یاد ابن شنبوذ می‌اندازد. می‌گوید آنهایی که با این مخالف بودند که اجماع امت موجب نسخ شود -نسخ یعنی دیگر نمی‌توانید بخوانید- اصرار داشتند در اینکه قرائاتی که سند خوبی دارد و مخالف مصحف عثمان است را بخوانند.

یکی از آنها ابن شنبوذ بود. ابن شنبوذ در نماز هم می‌خواند. در بغداد هم معروف شد. جلوترها عرض کردم؛ اینها تحلیل‌های ما بود. زمانی ابن شنبوذ در بغداد اینها را می‌خواند که بغداد داشت از دو طرف با گرایش‌های شیعی محاصره می‌شد. یکی در مصر بود که حکومت فاطمیون شروع شده بود و یکی در ایران که حکومت آل بویه به قدرت رسیده بود. لذا اینها زود جلوی امثال ابن شنبوذ را گرفتند. مثلاً تادیبشان کردند؛ به او توبه نامه دادند؛ زندانی کردند. به نظرم در یک نقل دارد که ابن شنبوذ در زندان مرد. تا این اندازه. مثلاً با او برخورد شدیدی کردند و زیر تازیانه ابن مقله را نفرین کرد. خُب این ابن شنبوذ از چه کسانی است؟ از کسانی است که می‌گفت امت نمی‌توانند نسخ کنند. اجماع امت موجب نسخ نمی‌شود. هنوز کلام خدا است، بگذارید بخوانیم. «لقد نصرکم الله ببدر بسیف علی و انتم اذلة»، به نقل خود سنی ها این را چه کسی خوانده؟ کسی که اصلاً احتمال شیعه بودن در او نیست.

بازبینی #2
ایجاد شده 12 ژوئن 2024 12:18:32 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 ژوئن 2024 13:05:32 توسط ... .